

К 79/Д 87

1200000868684

БОРДАН РАДНЧКОВ

К 761-1

СУМОТОХА

пиеса в две части

ДРАМАТИЧЕН ТЕАТЪР „САВА ОГНЯНОВ“
РУСЕ

сезон 1988—1989 година

79
Ж 28

С У М А Т О Х А

постановка

ЕЛЕНА ЦИКОВА

гост-художник

КРАСИМИР ВЪЛКАНОВ

музикално оформление

МИХАИЛ ШИШКОВ

помощник-режисьор
МИЛКА БАЛИНОВА

текста следи
ГИНКА ЦАНКОВА

ПОСВЕЩАВА СЕ НА ОСМИЯ НАЦИОНАЛЕН ПРЕГЛЕД
НА БЪЛГАРСКАТА ДРАМА И ТЕАТЪР

май—юни 1989 година

премиера на 28 април от 19 часа в операта.

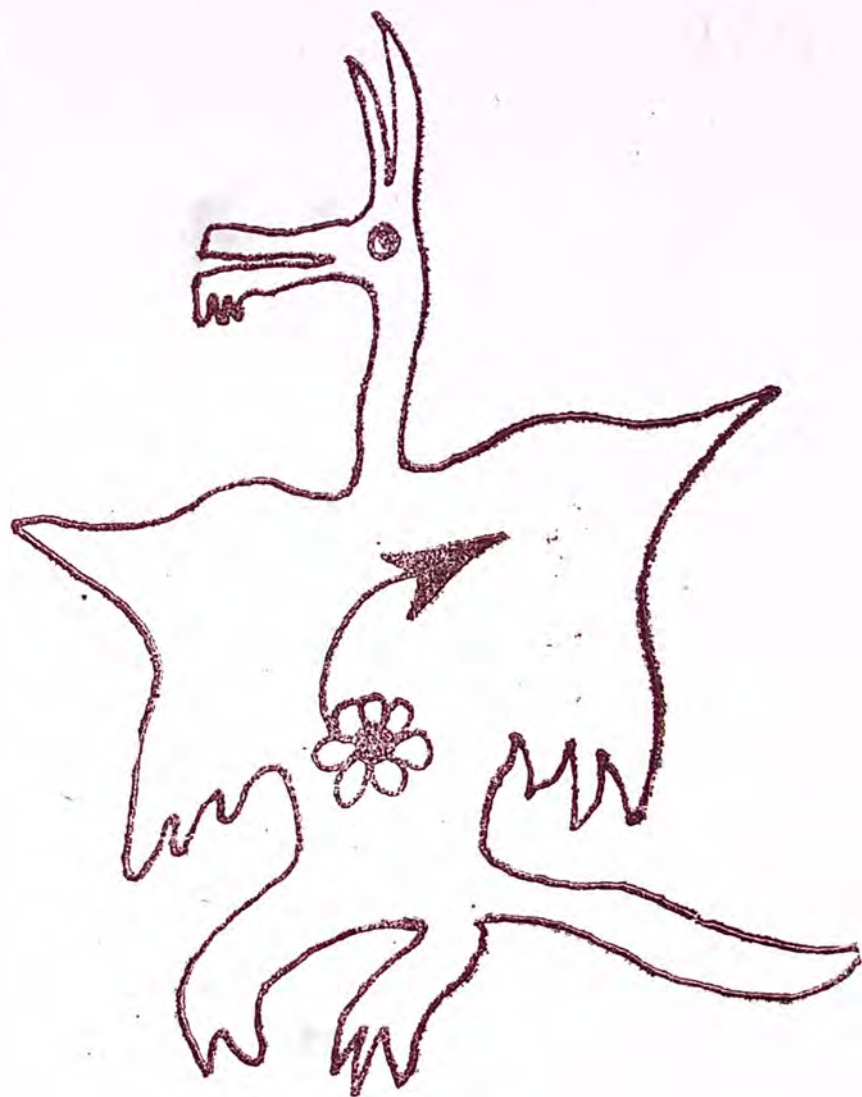

Действащи лица

ГОЦА	ВЕНЦИСЛАВ ПЕТКОВ
АРАЛАМБИ	ЛЮБОМИР ФЪРКОВ
ЛИЛО	КОСЬО СТАНЕВ
ГЛИГОР	МАРИАН САВОВ
ИВАН ГАМАША	ИВАН САМОКОВЛИЕВ
ПЪРВИ ЦИГАНИН	НИКОЛА ЧИПРИЯНОВ
ВТОРИ ЦИГАНИН	НИКОЛАЙ АНГЕЛОВ КАМЕН ГЕОРГИЕВ
ПЕТРАКИ	ЦАҚО ДАЧЕВ
ШУШЛЕКА	МИНКО МИНКОВ
ЗЕЛЕНОТО ДЪРВО	КАМЕН ГЕОРГИЕВ НИКОЛАЙ АНГЕЛОВ
КРОКОДИЛ	АНЕЛИЯ ГЕОРГИЕВА
СТАРЕЦ	ДИМИТЪР ЙОРДАНОВ

ИОРДАН РАДИЧКОВ

ПАДАНЕТО НА ИКАР

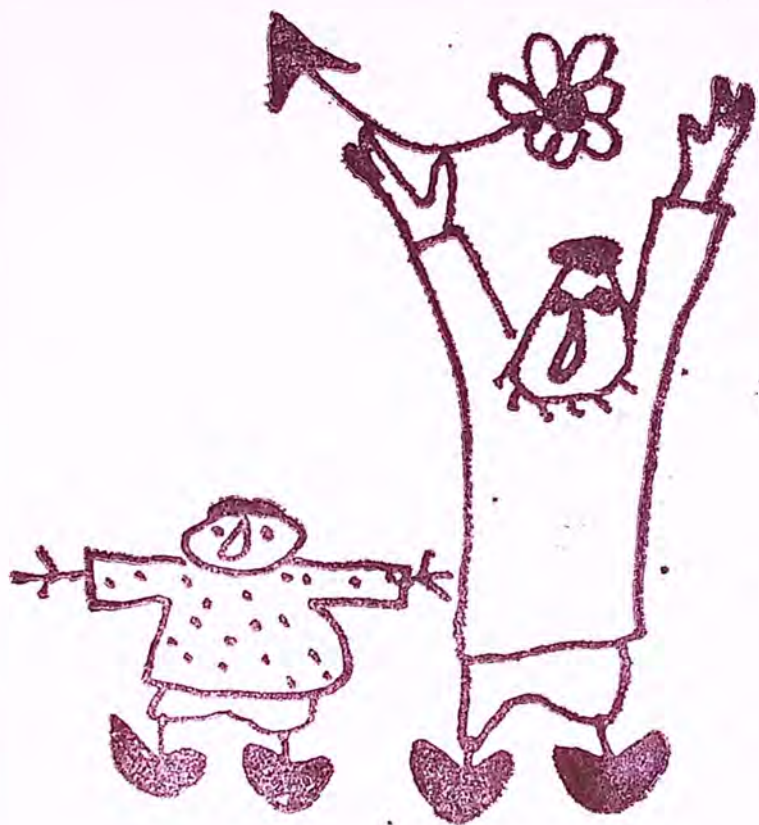
ИЗ ЕДНОИМЕННИЯ РАЗКАЗ

Мисълта за Икар тутакси изникна в съзнанието ми и чух познатото почукване на нокът в душата си:

Той може непрекъснато да се издига към небесата и непрекъснато да пада, засявайки земята със себе си. Трева, вода, гора, пясък — всичко! Притиснаха ме тогава тежки мисли, тежки като воденични камъни, и също тъй тромави. Е, добре, ние всички ще се превърнем в трева, ще станем вода, храст, песъчинка, върбова пръчка, камъшово стъбло, див синап или дявол знае що! Трева съм аз, трева — прокрадва се един рефрен в ушите ми — вода съм аз, вода, прашина някаква си, да, и трескот, впит в каменна пукнатина... Според силата си всичко нагоре се стреми, пропада, пълзи на четири, ва да се издигне пак и пак да падне. Бедни човеко, защо скланяш уморената си глава вечер върху възглавница от птича перушина? ... Не знаеш ли! Ами че то е тъй просто, как иначе ще се освободиш от воденичните камъни на своето житис-битие и ще полетиш свободно и леко в пространството. Ами че като спиш върху птичи пера!

Сваляй воденичните камъни вечер, тъй както сваляш пантофите си пред леглото, и се отпусни доверчиво върху птичата перушина. Твоят нощен полет е пред тебе. На сутринта ще паднеш, разбира се (Икар също пада) и надявайки на краката си двата воденични камъка, ще се питаш истина ли беше това през нощта или е по причина на птичите пера от възглавницата. Тъй или иначе, ние летим и падаме, във всекиго от нас е вселена по една прашинка от Икар, та като падаме, превръщаме се в трева или дърво и отново пак се подемаме нагоре; все нагоре и нагоре, измъквайки от нозете си тежките воденични камъни. Изведнъж ми става светло на душата, че цялото човечество се стреми нагоре към висините подобно Икар; но ми става и тъжно за милото човечество, защото ако приемем, че лети като Икар, то също тъй и трябва да пада като Икар, засявайки земята със себе си. Източните народи твърдят, че животът е стълба, по която се изкачват малцина, а слизат или падат от нея с хиляди. Дочуваме ли падането на тези хиляди, или сме се вторачили само в изкачването на малцината?

Йордан Радичков

ПРЕД

ПРАГА

НА

НОВО

ИЗПИТАНИЕ

В света на театралното изкуство ценностите са най-непостоянни. Поради мимолетността на сценичния миг, поради невъзможността да се материализира и съхрани искрата на волтовата дъга, протекла между актьора и неговия зрител в момента на художествено творчество, най-после поради дълбокото своеобразие на театъра като обществено-културен феномен, представите за художественост, критериите на различните отделни лица и цели поколения търпят непрекъснато изменение, развитие във времето и пространството. Онова, което вчера е било прекрасно, днес може и да не е. Днешното прекрасно утре ще изглежда иначе. И не защото не е било достатъчно прекрасно, а защото потребностите на хората се променят. Защото очите на младите виждат по-различно от нашите например. Защото техният пулс е по-различен от нашия. Защото те имат нови знания и нови сетива за света. В театъра времето е опасен и коварен коректив и затова единствената възможност е не да му се съпротивяваме, а да използваме неговата подвижност, неговата гъвкавост, неговата актуалност.

Въпреки че си дава сметка за тази бърза изменчивост на своята природа, театърът все пак прави сериозни опити да съхрани най-ценното от своите достижения, да осмисли сполуките си, да остави диря в общественото развитие. Може би това е една от главните причини да се създаде у нас традицията на периодичните национални прегледи на българската драма и театър, традиция празнична, съществена, неслучайно обвързана с кръглите годишнини на социалистическата революция на Девети септември. По този начин театърът сам поставя себе си в условията на сериозно изпитание, установява критерии, оглежда в тях своите пости-

жения чрез работата на голяма част от ангажираните днес дарования, били те артисти, режисьори, художници, композитори, теоретици.

Всичко това означава, че ние сме в навечерието на поредния Осми национален преглед на българската драма и театър, посветен на 45-годишнината от паметната 1944 година.

В досегашните седем емисии на този преглед Русенският театър е участвал активно, постигнал е успехи, завоювал е награди. Нека напомним за легендарния спектакъл „Всяка есенна вечер“ на Иван Пейчев, постановка на Любомир Шарланджиев, с участието на незабравимите Елисавета Морфова и Николай Бинев през 1959 г. Нека напомним и за „Майка на всички“ от Георги Караславов от 1974 година с участието на изключителната Елена Стефанова. Нека изтъкнем спектакъла „Босилек за Драгинко“ от Константин Илиев, постановка на талантливия Слави Шкаров през 1979 г. с участието на неповторимите Васил Попилиев и Валентин Гаджоков. И нека не пропуснем една принципно важна, огнедишаща проява на Русенския театър с постановката „Ние не сме сами“ по пиесата на Христо Кацаров, режисьор Васил Луканов, която бе решително подценена и остро критикувана в конюктурата на множеството съображения през 1969 г.

Творците от Русенския драматичен театър „Сава Огнянов“ знаят, че участието в националните прегледи е фронтова битка и нейният изход не винаги е образец на справедливост, на художествена мъдрост. Но както всяка битка и тази изисква смелост, решителност, творчески кураж, а най-вече човешко самообладание.

Трябва да признаем, че този път националният преглед се приближава в обстановка на изострени театрални проблеми, но и на повече ведрост в общественно-социалната сфера. За първи път регламентът на прегледа допуска участие то на всяка пиеса от български автор, независимо от времето на написването ѝ, а не само най-нови творби от последните пет години, създадени след поредния проведен преглед. Тази най-съществена промяна в досегашната практика освободи театралните колективи от излишна състезателна треска, от търсенето на нова, невиджана и нечувана пиеса, която да се превърне в сигурен залог за непременна победа. Тази треска за жалост в много случаи превръщаше прегледа в подобие на конни състезания, в които изборът на коня и жокея бе по-важен от радостта на надпреварата. Нещо повече, изявата на талантите се изкористяваше в очакване на самите награди, чинто парични изражения не можеха да оставят никого равнодушен при доскорошното материално възнаграждение на театралните дарования. На всичко отгоре досегашните прегледни боледуваха и от доста излиш на шумотевица, от помпозна, неискрена празничност.

Макар че Осмият преглед е все още предстоящ, разликата в неговата подготовка е съществена, тя се откроява отдалеч, долавя се в самия творчески въздух. Преди всичко дадена е възможност на театрите сами да изградят тактиката и стратегията си, без нерви и приприяност, без суета и тъжни амбиции. И този път се предвиждат награди, но те са по-обмислени и преконструирани по посока на поощряване творческия риск, творческите възможности, творческите резултати. Дано не бъдат повлияни от нетворчески съображения, както е ставало неведнъж досега...

Русенският театър се насочи към националния преглед уравновесено, трезво, ръководството му взе сериозни решения, които освободиха състава от излишно напрежение. Изборът се падна върху драматургия с доказани предимства: и „Музика от Шатровец“ на Константин Илиев, и „Суматоха“ на Йордан Радичков са творби с некратка биография по българските сцени, но тяхната нова интерпретация на русенска сцена може да докаже колкото професионалната сигурност на целия творчески състав, неговото високо самочувствие, толкова и способността му да мери сили с вече създаденото от други театри, пък и с досегашното си творчество, защото и двамата автори са трайно обвързани с нашия театър. Нека напомним такива спектакли като „Януари“ и „Лазарица“, „Кошници“ или „Босилек за Драгинко“, „Великденско вино“, неотшумели и непотъмнели в нашите театрални спомени за последното десетилетие.

Тогава да си пожелаем успех и на Осмия национален преглед на българската драма и театър, защото това ще означава, че създаденото досега от всички ни заедно, пък и поотделно, е било закономерна, високохудожествена, трайна ценност в съкровищницата на националната ни култура.

Василев VACEB

РИСУНКИ В ПРОГРАМАТА ОТ АВТОРА

Главен художествен ръководител и директор
ЕЛЕНА ЦИКОВА — режисьор

Завеждащ литературно бюро
ВАСИЛЕН ВАСЕВ — театровед

Драматурзи
РУДЕНКО ЙОРДАНОВ
КРУМ ГЕОРГИЦОВ — театровед

Режисьор
СТОЯН КАМБАРЕВ

Главен художник
ВИОЛЕТА РАДКОВА

Художник-проектант
ЕМИЛ МИТЕВ

Художник по рекламата
ДИМИТЪР ГИЛЕВ

Технически сътрудници

Зав. постановъчна част — Петко Шопов
Художник-изпълнители — Цанко Цанев и Иван Памуков
Ръководител на худ. осветление — Тодор Йосифов
Завеждащ звуково оформление — Цвятко Ячев
Театър-майстори — Минчо Рачев и Георги Маринов
Тапицерско ателие — Йордан Великов
Завеждащ театрален реквизит — Васил Сапунджиев
Шивашко ателие — Мария Бурова
Железарско ателие — Искрен Мирчев
Грим и перуки — Димитричка Тодорова
Гардероб — Нели Давидова
Христина Балинова
Зав. служба „Организация и реклама“ — Марио Мокрев.